

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

№ 06. 2024

г. Заинск

№ 341

**«2024-2026 елларга Зэй муниципаль
районында мәдәниятне үстерү»
муниципаль программасын раслау турында**

Зэй муниципаль районы Башкарма комитетының 2017 елның 29 декабрдәге 2496 номерлы «Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районының муниципаль программаларын эшләү, гамәлгә ашыру һәм нәтижәлелеген бәяләү Тәртибен раслау турында» карары нигезендә, халык өчен милли-мәдәни традицияләрен һәм халык ижатын торгызу, саклау һәм үстерү, мәдәни мирасны, рухи-әхлакый һәм эстетик тәрбияне саклау, Зэй һәм Зэй шәһәренең мәдәни потенциалын үстерү максатларында, «Мәдәният турында» 1998 елның 03 июлендәге 1705 номерлы Татарстан Республикасы Законына, Зэй муниципаль районы Уставына таянып, Зэй муниципаль районы Башкарма комитеты

карап бирә:

1. «Зэй муниципаль районында 2024-2026 елларга мәдәниятне үстерү» муниципаль программасын расларга (кушымта).
2. Әлеге карарны Татарстан Республикасының хокукый мәгълүмат рәсми порталында <http://pravo.tatarstan.ru> һәм Зэй муниципаль районының рәсми сайтында <http://zaink.tatarstan.ru> бастырып чыгарырга.
3. Әлеге карар рәсми рәвештә басылып чыккан көннән үз көченә керә.
4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Башкарма комитет житәкчесенәң социаль мәсьәләләр буенча урынбасары С. Ю. Ревинага йөкләргә.

Башкарма комитет житәкчесе

Э.Э. Галеев

Юрист
Житәкче вазифаларын башкаручы
С.А. Шпагина
8(85558) 70782

«2024-2026 елларга Зэй муниципаль районында мәдәниятне үстерү» муниципаль программасы	
Программа паспорты	
Программаның исеме	«2024-2026 елларга Зэй муниципаль районында мәдәниятне үстерү» муниципаль программасы
Муниципаль заказчы (координатор)	Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районы Башкарма комитеты
Программаның төп эшләүчесе	«ТР Зэй муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният Идарәсе» МКУ
Норматив-хокукый актлар	Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2014 елның 15 апрелдәге 317 номерлы Россия Федерациясенен «Мәдәниятне үстерү «Дәүләт программасын раслау турында» карары, «Мәдәният турында» 1998 елның 03 июлендәге 1705 номерлы Татарстан Республикасы законы, ТР Министрлар Кабинетының 2013 елның 16 декабрдәге 997 номерлы «2014-2025 елларга Татарстан Республикасы мәдәниятен үстерү» Дәүләт программасын раслау турында» карары, Зэй муниципаль районы Башкарма комитетының 2017 елның 29 декабрдәге 2496 номерлы «Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районы муниципаль программаларын эшләү, гамәлгә ашыру һәм нәтижәләлеген бәяләү тәртибен раслау турында» карары, Зэй муниципаль районы Уставының 45 пункты
Программаның максаты һәм бурычлары	Максат: Мәдәният тармагын комплекслы үстерү, Зэй муниципаль районының мәдәни интеллектуаль потенциалын тормышка ашыру һәм мәдәният өлкәсендә хезмәтләрнең сыйфатын, уңайлылыгын

	<p>арттыру.</p> <p>Бурычлары:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жәмгыять үсешенең мөһим ресурсы буларак социомәдәни функцияләрне гамәлгә ашыру өчен уңай шартлар тудыру максатыннан музейны комплекслы үстерү. 2. Гражданнарга мәгълүматка һәм белемнәргә иреккә керү конституцион хокукларын гамәлгә ашыруны, шулай ук китапханәләрдә саклана торган милли мәдәни мирасны саклауны тәмин итә алган китапханә хезмәте системасын үстерү. 3. Зәй муниципаль районында кино-видеофильмнар күрсәтү өчен кирәккә шартлар тудыру. 4. Халыкның барлык катламнары өчен мәдәни-ял итү тибындагы учреждениеләргә керү һәм халык ижатына ярдәм итү өчен уңай шартлар тудыру. 5. Өстәмә музыкаль белем бирү сыйфатын арттыру ярдәмендә үсеп килүче буынның югары гомуми мәдәни дәрәжәсен формалаштыру.
Программаны гамәлгә ашыру вакыты һәм этаплары	2024-2026 еллар. Программа бер этапта тормышка ашырыла.
Программаны Башкаручылар	«ТР Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният Идарәсе» МКУ; МБМУ «Үзәкләштерелгән китапханә системасы»; МБМУ «Зәй туган якны өйрәнү музей»; МБ ТР ЗМР кино учреждениесе; МБМУ «Район мәдәният йорты»; МБУ «Энергетик» «МС»; ЗМР «Зәй балалар музыка мәктәбе» муниципаль бюджет өстәмә белем бирү учреждениесе
Подпрограммалар исемлеге	<ol style="list-style-type: none"> 1. «2024-2026 елларга музей эшен үстерү» подпрограммасы 2. «2024-2026 елларга китапханә эшен үстерү» подпрограммасы 3. «2024-2026 елларга Кино учреждениесен үстерү» подпрограммасы 4. «2024-2026 елларга Мәдәни-ял итү төрендәге учреждениеләрне үстерү һәм халык ижатына ярдәм итү» подпрограммасы 5. «2024-2026 елларга мәдәният өлкәсендә өстәмә белем бирүне үстерү» подпрограммасы
Еллар һәм чыганаclar	Программаны финанслауның гомуми күләме 869622,3 мең сум, шул исәптән жирле бюджет 847313,1 мең

<p>буенча бүленгән финанслау күләме</p>	<p>сум, бюджеттан тыш чыганаclar еллар буенча 22309,2 мең сум: - 2024 елга барлыгы 286925,9 мең сум. шул исәптән: жирле бюджет 279489,5 мең сум, бюджеттан тыш чыганаclar 7436,4 мең сум.; - 2025 елга барлыгы 291348,2 мең сум. шул исәптән: жирле бюджет 283911,8 мең сум, бюджеттан тыш чыганаclar 7436,4 мең сум.; - 2026 елга барлыгы 291348,2 мең сум. шул исәптән: жирле бюджет 283911,8 мең сум, бюджеттан тыш чыганаclar 7436,4 мең сум. Программаны гамәлгә ашыруга тотылган акчалар күләме ел саен бюджет үтәлеше процессында төгәлләнә һәм 2024-2026 елларга бюджетлар формалаштырганда исәпкә алына.</p>
<p>Программаның максатларын һәм бурычларын тормышка ашыруның көтелгән ахыргы нәтижеләре (нәтижеләрне бәяләү индикаторлары) еллар буенча бүленгән һәм программаның нәтижелеләге күрсәткечләре</p>	<p>Программа чараларын гамәлгә ашыру 2026 елга ирешергә мөмкинлек бирәчәк: Музей эшчәнлегә өлкәсендә: • ел ахырына музейның төп фондында дәүләт хисабына һәм саклауга куелган әйберләр саны елына 50 берәмлек; • төп фондның музей әйберләрен актив күрсәтүдә катнашкан төп фондның гомуми санына карата 50гә кадәр%; • музейга килүчеләр саны елдан-ел 12000 кешегә кадәр житә; • ташламалы категориядәге гражданнар һәм мөмкинлекләре чикләнгән затларның музейга килү санын база чорына хисап чорында 1200 кешегә кадәр арттыру; • Россия Федерациясе Музей фондының дәүләт каталогына кертелгән музей әйберләренең өлеше 100% ка кадәр. Китапханә эшчәнлегә өлкәсендә: • фондлар Кереме елына 6720 берәмлек; • электрон каталогта язмалар санының база чоры белән чагыштырганда 119га кадәр артуы %; • ел саен үткәрелгән китапханә чаралары саны 2141 берәмлеккә кадәр үсә; • китапханә системасы белгечләренең квалификациясен күтәрү, (2026 ел ахырына барлык белгечләр). Кино учреждениесе эшчәнлегә өлкәсендә: • тематик кино чаралары санын 419 чарага кадәр арттыру.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • ел дэвамында күрсэтелгэн премьерa фильмнары саны 184 берэмлек. • киносеансларга килүчелэр саны 29159 кешегэ кадэр арта. <p>Мэдэни-ял итү тибындагы учреждениелэр эшчэнлегендэ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • мөмкинлеклэре чиклэнгэн затлар катнашында мэдэни-ял итү чаралары санын 1451 берэмлеккэ кадэр арттыру. • халыкара, бөтенроссия, республика, район фестивальлэре һәм конкурслары лауреатлары исеменэ ия булган балалар һәм яшьлэр өчен Үзешчэн халык ижаты коллективлары саны 12 берэмлек. • балалар һәм яшьлэр өчен оештырылган мэдэни-ял итү чаралары санын 4157 берэмлеккэ кадэр арттыру. • үткэрелгэн семинарлар, консультациялэр саны ел саен 9 берэмлек. • үткэрелгэн халык бэйрэмнэре, ижат ярминкэлэре саны ел саен 11 берэмлек. • халык бэйрэмнэрендэ, фестивальлэрдэ, ижат ярминкэлэрендэ катнашучылар санын 107095 кешегэ кадэр арттыру. <p>Мэдэният өлкәсендэ өстәмэ белем бирү өлкәсендэ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • белем бирү программаларын уңышлы үзләштергэн укучыларның проценты ел саен 100% тәшкил итэ; • төрле дәрәжэдәге башкару осталыгы конкурсларында катнашучылар саны призывлы урыннарны ел саен 72 кеше алган, • квалификация күтэрү курсларын үткән укучылар саны-28 кеше (өч ел эчендэ); • квалификация категориясен алган яки раслаган кешелэр саны 17 кеше (өч ел эчендэ).
--	--

Программаны гамэлгэ ашыруны финанс белэн тээмин итү

мөң сумнарда

Подпрограмманың исеме	Барлығы		2024 ел		2025ел		2026ел	
	Жирле бюджет	Бюджетта н тыш	Жирле бюджет	Бюджетта н тыш	Жирле бюджет	Бюджетта н тыш	Жирле бюджет	Бюджетта н тыш
«2024-2026 елларга музей эшен үстерү»	22548,9	394,5	7516,3	131,5	7516,3	131,5	7516,3	131,5
«2024-2026 елларга китапханэ эшен үстерү»	139505,7	117,00	46501,9	39,0	46501,9	39,0	46501,9	39,0
«2024-2026 елларга Кино учреждениесен үстерү»	24536,4	14340,0	8178,8	4780,0	8178,8	4780,0	8178,8	4780,0
«2024-2026 елларга Мэдэни-ял итү төрөндөгө учреждениелэрне үстерү һәм халык ижатына ярдэм итү»	410750,7	5657,7	133968,7	1885,9	138391,0	1885,9	138391,0	1885,9
«2024-2026 елларга мэдэният өлкәсендэ мэгарифне үстерү»	249971,4	1800,0	83323,8	600,0	83323,8	600,0	83323,8	600,0
Барлығы	847313,1	22309,2	279489,5	7436,4	283911,8	7436,4	283911,8	7436,4
БАРЫСЫ	869622,3		286925,9		291348,2		291348,2	

I Программаны хэл итүгэ юнэлдерелгэн проблеманың характеристикасы

Мэдэният учреждениелэре эше, беренче чиратта, халыкның мэдэни ялы дэрэжэсен күтэругэ, милли традициялэрне саклауга, ижат коллективларының мэдэни-эстетик һәм сэнгатъ дэрэжэсен күтэругэ, яна мөмкинлеклэр эзлэугэ юнэлдерелгэн.

Халык, сэнгатъ ижатын торгызу, саклау һәм үстерүнең әһәмияте аның кешенең рухи дөнъясына йогынтысы белән бәйле. Халык мэдэниятен саклау турында кайгыртып, без кешеләрдә үз халкыбызга карашыбызны формалаштырабыз, алдагы буыннар тарафыннан эшлэнгән әхлакый нормаларны саклайбыз. Соңгы вакытта аның милли хисләр үсешендә әһәмияте артты.

Мэдэниятне, аның матди һәм рухи кыйммәтләрен саклау һәм үстерү проблемасы безнең көннәрдә актуаль булып кала. Без һәр халыкның мэдэниятен сакларга, аның үсешенә ярдәм итэргә тиешбез. Традицион халык мэдэниятә хэзерге жәмгыятьнең барлык юнэлешләре, төрләре һәм мэдэният формалары нигезендә тора.

2023 елда мэдэният учреждениеләрен тотуга һәм үстерүгә муниципаль бюджеттан 247 627,6 мең сум акча бүлеп бирелгән. Муниципаль мэдэният учреждениеләренең үз керемнәре күләме 8 402,6 мең сум тәшкил итте.

Учреждениеләр өчен музыкаль-сәхнә жиһазлары, сәхнә киёмнәре, 2652,8 мең сумлык техник чаралар, 183,5 мең сумлык музыка кораллары, 338,2 мең сумлык сәхнә костюмнары сатып алынган.

Бүгенге көндә күп кенә авыл жирлекләренең үз авыл клубы бар һәм бу чын табыш, чөнки балалар һәм өлкәннәр ижади секцияләргә һәм түгәрәкләргә йөрергә, шулай ук чараларның киң программасында катнашырга мөмкин. Татарстан Республикасы төзелеш, архитектура һәм торак-коммуналь хужалык Министрлыгы финанславында 2022 елда Куш-Елга торак пункттында 50 урынга исәплэнгән авыл мэдэният йорты төзелде.

«Мэдэни объектларны капитал ремонтлау» республика программасы буенча 2021 елда Зэй балалар музыка мәктәбе ремонтланды. 2022 елда «Татнефть» ААЖ хэйрия фонды гранты буенча Югары Налим торак пункттында авыл мэдэният йорты ремонтланды.

Мэдэният учреждениеләре ел саен Татарстан Республикасы бюджетыннан һәм хэйрия оешмаларыннан грант ярдәме алу конкурсларында катнаша. 2021 елда 2 713,8 мең сумлык сигез грант отты, алар сәхнә костюмнары сатып алуга, хезмәткәрләрне дэртлэндерүгә, социаль проектларны гамәлгә ашыруга тотылды. 2022 елда 350,0 мең сумлык өч грант отты, алар музыкаль жиһазлар сатып алуга, хезмәткәрләрне дэртлэндерүгә, социаль проектларны гамәлгә ашыруга тотылды. 2023 елда 1 147,8 мең сумлык дүрт грант отты. хезмәткәрләрне бүләклэугә, социаль проектларны гамәлгә ашыруга, костюмнар тегүгә, чараны оештыруга һәм үткэрүгә тотылган суммалар.

Муниципаль программаны гамэлгә ашырганда 2014-2025 елларга «Татарстан Республикасы мәдәниятен үстерү» дәүләт программасы кысаларында Татарстан Республикасы бюджетыннан муниципаль район бюджетына башка бюджетара трансфертлар (конкурс нигезендә) кертү планлаштырыла:

1. «Мәдәният тармагына ярдәм итү (Иң яхшы авыл мәдәният учреждениеләренә дәүләт ярдәме)».
2. «Мәдәният тармагына (Авыл мәдәният учреждениеләренең иң яхшы хезмәткәрләренә дәүләт ярдәме)».
3. Китапханәләрнең китап фондын тулыландыруга.
4. Модель китапханәсе төзү өчен.
5. Муниципаль мәдәният һәм сәнгать учреждениеләренең ижади коллективлары проектларына ярдәм итү өчен.

Зэй муниципаль районы мәдәният өлкәсендә ирекле (волонтерлык) һәм социаль юнәлешле коммерциячел булмаган оешмаларның эшен һәм аларның социаль-мәдәни һәм ижади проектларны (чараларны) гамэлгә ашыруда катнашуын стимуллаштыру өчен мәгълүмати, консультацион ярдәм күрсәтү мөмкин.

Хәзерге вакытта Зэй шәһәрндә һәм Зэй муниципаль районында 6 муниципаль мәдәният учреждениесе үз эшчәнлеген алып бара. Мәдәният объектларының гомуми челтәре үз эченә ала:

- «Зэй туган якны өйрәнү музей» МБМУ,
- «Үзәкләштерелгән китапханә системасы» МБМУ 34 китапханәне үз эченә ала: С. Рафиков исемендәге Үзәк китапханә, Үзәк балалар китапханәсе, 32 китапханә-филиаллар,
- ТР Зэй муниципаль районының муниципаль бюджет кино учреждениесе,
- «Зэй балалар музыка мәктәбе» МБӨББУ,
- «Район мәдәният йорты» МБМУ 42 клубны үз эченә ала: Район мәдәният йорты, шәһәр мәдәният йорты, Автоклуб 2, авыл мәдәният йортлары (АМЙ) 22, авыл клублары (АК) 16,
- ТР ЗМР «Энергетик» «МС» МБУ.

Муниципаль китапханәләрнең үсеш алган челтәре шәһәрдә һәм районда китапханә хезмәте күрсәтүнең нигезе булып тора.

Хәзерге китапханәнең үзенчәлеге шунда ки, һәрвакыт ачык булганга, ул мөмкин кадәр киң аудиториягә хезмәт күрсәтә, жәмәгатьчелеккә жәлеп итү үзәгенә әверелергә омтылып, укучыларның төрле категорияләренә йөз белән борыла.

2023 елның 1 декабренә китапханә хезмәтләреннән 25 423 укучы файдалана. 2023 елда китап бирү 471 500 данә тәшкил итә. Килүчеләр саны 336 322.

Үзәкләштерелгән китапханә системасының китапханә фонды үз эченә 443692 данә ала. Шунысын да билгеләп үтәргә кирәк, күпчелек

китапханэлэрнең фондлары хэзерге вакытта физик яктан тузган гына түгел, ә эчтәлеге буенча да искергән.

Муниципаль бюджет мәдәният учреждениесе Зәй туган якны өйрәнү музейе махсус учреждение, аның төп бурычы-мәдәни һәм тарихи кыйммәтләрне жыю, саклау, өйрәнү һәм системалаштыру, аларны музейга хас булган барлык эш формаларын һәм ысулларын, шулай ук барлык төр массакуләм мәгълүмат чараларын кулланып популярлаштыру.

Музейның төп бурычы фондлар белән көндәлек тырышып эшләү (мәдәни һәм тарихи кыйммәтләрне жыю, исәпкә алу, саклау, өйрәнү, системалаштыру, аларны популярлаштыру) дигән төп таләпкә таянып, хезмәткәрләр нәкъ менә шушы эш төренә аерым игътибар бирәләр. 2023 ел ахырына фондларның гомуми күләме 14 329 экспонат тәшкил итә, шуларның төп фонд әйберләре саны 11 865, фәнни-ярдәмче әйберләр саны 2 464. Бинаның гомуми мәйданы 281,3 кв. м, экспозиция-күргәзмә мәйданы 222,0 кв. м, фондларны саклау мәйданы 21,0 кв. м. 2023 елда 1466 музей әйберләре Россия Федерациясенең Дәүләт каталогына кертелгән (барлыгы 7454).

2023 елда 77 күргәзмә оештырылган, шул исәптән:

музейда үз фондларыннан 31,
музейдан тыш -38.

Шул ук вакытта музей мәйданнары житмәү сәбәпле музейны саклау, өйрәнү һәм комплектлау буенча чишелмәгән проблемалар бар.

2023 елда мәдәни-ял итү тибындагы учреждениеләр 6087дән артык чара үткәрдә, анда төрле социаль төркемнәр һәм яшьтәге 907756 кеше катнашты.

Авыл мәдәният учреждениеләренең роле бик зур. Бу авылның ижтимагый һәм мәдәни тормыш үзәкләре, бу аралашу урыны, халыкның ижади сәләтләрен үстерү, онытылган халык традицияләрен һәм йолаларын саклау һәм торгызу урыны. Авыл мәдәни-ял итү учреждениесе эшенең күрсәткечләре, һичшиксез, берләшмәләр эше, бәйрәмнәрне оештыру һәм үткәрү, ижат коллективларының югары дәрәжәдә уза торган шәһәр, район һәм республика чараларында катнашуы.

Авыл мәдәният хезмәткәрләренең үз проблемалары бар. Авыл клубында бер учреждениегә бер – ике штатлы хезмәткәр исәпләнә, алар үзләре тирәсендә балаларны, яшьләренә, өлкәннәрне, яшьләренә, диннәренә, милләтләренә карамастан берләштерә. Алардан нинди культура, нинди традицияләренә буыннар аша үткәрүебез тора.

Һәр клубта халык мәнфәгатьләре буенча актуаль ижади берләшмәләр һәм клуб формирваниеләре эшли, аларның гомуми саны 447 һәм 5831 кеше колачлый.

Уңышлар белән бергә чишелеш таләп итүче проблемалар да бар:

- Квалификацияле кадрлар житмәү;
- Мөмкинлекләре чикле кешеләр өчен биналарның булмавы;
- Күп кенә клубларда тавыш жиһазлары һәм сәхнә костюмнары бик аз.

Ижтимагый-мәдәни эшчәнлекне популярлаштыру һәм халык традицияләрен саклау максатыннан ел дәвамында «Яңа ел», «Рождество», «Масленица», «Нардуган», «Нәүрүз», «Яблочный спас», «Казанская», «Карга боткасы» бәйрәмнәренә багышланган чаралар циклы, алар аеруча якты һәм бәйрәм кәефе белән аерылып торалар, Бөек Ватан сугышында Жинү көненә багышланган тантаналы чаралар, ел саен үткәрелә торган «Республика көне»бәйрәме.

Узган елның иң әһәмиятле зур һәм якты вакыйгаларының берсе – юбилейлар:

Илленче «Сабантуй».

Танылган татар галиме, педагог, табиб, тарихчы Тажетдин Ялчыгол истәлегенә багышланган унынчы республика фәнни-гамәли конференциясе.

Әминә Зарипова житәкчелегендәге «Мальвина» халык марионеткалар театрының 20 еллыгы.

Быел иң күптән көтелгән һәм иң яраткан милли бәйрәм – Сабантуй, традиция буенча, Казан, Магнитогорск, Зәй шәһәрләрендә-районның ижат коллективлары тарафыннан оештырылды. Халык һәм кунаклар өчен күргәзмәләр, сыйлар, халык җырлары белән татар милли ишегалды оештырылды.

Быел Зәй муниципаль районы «Эхо веков в истории семьи» V Республика фестиваль - конкурсында катнашты. фестивальдә Имәнлебаш авылыннан Әхмәтжановлар гаиләсе катнашты, алар муниципаль һәм зона этапларында беренче урынны алып, финалга чыктылар. Әхмәтжановлар гаиләсенә бүләкне Татарстан Республикасы Рәисе Рөстәм Миңнеханов тапшырды.

Милли мәдәниятләр һәм традицияләр елы кысаларында Болгарда «Яңарыш»фестивале узды. Зәй «Татарстанның чигелгән картасы» проектында актив катнашты бу 45 фрагменттан торган бердәм тукыма, анда 43 район һәм 2 шәһәр округы чагылдырылган. Зәй картасының макетын Лилия Әхәт кызы Кузьмина эшләде, ә эшен Наталья Александровна Вәлиәхмәтова чигеп ясады, моның өчен Татарстан Республикасы мәдәният министры тарафыннан бүләкләнделәр.

«Энергетик» мәдәният сарае-Зәй муниципаль районында танылган мәдәният һәм ял үзәге, иң якты һәм әһәмиятле вакыйгалар уздырыла торган урын: шәһәр бәйрәмнәре һәм кичәләре, тантаналы очрашулар һәм халык җыеннары, төрле дәрәжәдәге фестивальләр, эстрада йолдызлары концертлары, Татарстан Республикасы театрлары спектакльләре, конкурслар, предприятиеләр һәм учреждениеләрнең үзешчәнлек концертлары. Аның төп максаты-үзешчән сәнгать ижатын һәм һәвәскәр берләшмәләрен үстерү, мәдәни-ял итү чараларын оештыру.

Ижади проектларны гамәлгә ашыру нәтижәсендә 2023 елда коллективлар Халыкара, Россия, республика, район конкурсларында һәм фестивальләрендә катнашты, 180 кеше төрле дәрәжәдәге дипломантлар һәм лауреатлар булды.

Май аенда «Энергетик» мәдәният сараенда Татарстан Республикасының атказанган мәдәният хезмәткәре С.Л.Миронова истәлегенә багышланган «Рус жаны жырла» исемле беренче ачык фестиваль узды, Зәй муниципаль районы Башлыгы Р. Г. Кәримов ярдәме белән халык ижаты мәдәниятләре фестивале Зәй районында иң масштаблы социаль-мәдәни проектларның берсе булды, анда Татарстан Республикасының 9 районыннан 12 коллектив катнашты.

Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы муниципаль бюджет кино учреждениесе район халкына кино-видео хезмәт күрсәтүне тәмин итү буенча муниципаль хезмәтләр күрсәтә.

2021 елда гамәлгә ашырылган «Тигез мөмкинлекләр кинозалы» проекты кино учреждениесенә тифлокомментацияләү һәм сурдотәрәшкәндә жиһазлар сатып алырга мөмкинлек бирде, бу ишетү һәм күрү мөмкинлекләре чикләнгән кешеләр өчен кинофильмнар күрсәтергә мөмкинлек бирә һәм хезмәтне тагын да уңайлырак һәм сыйфатлырак итә. 2023 елда цифрлы форматта 178 фильм, Милли кинематографның 39 кинофильмы, документаль фильмнар, шулай ук социаль юнәлештәге проектлар күрсәтелде.

Кино учреждениесе эшчәнлегенә төп юнәлеш булып Ватан кинематографын, шул исәптән Татарстан кинематографистлары тарафыннан дәүләт заказы буенча төшерелгән фильмнарны пропагандалау тора. Мәгърифәтчелек һәм мәдәни-мәгариф эшчәнлегенә төрле формаларына зур игътибар бирелә.

Балалар музыка мәктәбе зур мәдәни-агарту эшчәнлеген алып бара. 2023 елда укучылар һәм укытучылар көче белән халыкның төрле катламнары өчен 61 концерт оештырылды.

Тимофеева Татьяна Александровна, фортепиано классы буенча укытучы Татарстан Республикасының атказанган мәдәният хезмәткәре дигән хөкүмәт бүләген алды.

«Позитив» инструменталь ансамбле «Халык» исемен алды, житәкчесе Александр Александрович Шапов.

Мәдәниятне һәм сәнгатьне саклау, үстерү буенча актуаль мәсьәләләрне хәл итү комплекслы караш, бөтен эшнә заманча оештыру, төгәл перспективалы планлаштыруны таләп итә.

Әлеге программаны гамәлгә ашыру мәдәният учреждениеләре эшчәнлегендә булган кыенлыкларны жиңәргә, мәдәни мирасны саклау һәм шәһәр һәм районның мәдәни потенциалын үстерү буенча максатчан эшнә тәмин итәргә, мәдәният хезмәткәрләренә һөнәри компетентлык дәрәжәсен күтәргә мөмкинлек бирәчәк. Программа интеллектуаль, ижади, оештыру һәм финанс мөмкинлекләрен берләштерүне күздә тотта.

II Программаның төп максатлары һәм бурычлары, аны гамәлгә ашыру срокларын һәм этапларын күрсәтеп, подпрограммалар, программа чаралары исемлегенә һәм кыскача тасвирламасы, шулай ук

программаның максатлары, подпрограммалары һәм чаралары кисәкләрендә нәтижәне бәяләү индикаторлары

Программаны эшләү өчен нигез булып Зэй муниципаль районының мәдәни мирасының аерым әһәмиятен, мәдәниятнең үзенчәлеген аңлау, Зэй муниципаль районы учреждениеләренең традицион мәдәниятне өйрәнү, саклау һәм торгызу буенча эшчәнлеген активлаштыру һәм үстерү хезмәт итә. Төрле яшьтәге кешеләрнең аралашуға, туган районның мәдәни, рухи кыйммәтләренә катнашы булуға ихтыяҗы арта.

Зэй муниципаль районының социаль-иқтисади үсеш максатларында мәдәният өлкәсен тотрыклы үстерү өчен кирәкле шартлар тудыру белән беррәттән, «2024-2026 елларга Зэй муниципаль районында мәдәниятне үстерү» муниципаль программасының стратегик максаты булып:

- Мәдәният тармагын комплекслы үстерү, Зэй муниципаль районының мәдәни интеллектуаль потенциалын тормышка ашыру һәм мәдәният өлкәсендә хезмәтләрнең сыйфатын, уңайлылығын арттыру тора.

Бу максатка ирешү өчен системалы характердагы берничә мәсьәләне хәл итәргә кирәк:

1. Жәмгыять үсешенә мөһим ресурсы буларак социомәдәни функцияләргә җауап ашыру өчен уңай шартлар тудыру максатыннан музейны комплекслы үстерү.
2. Гражданнарга мәгълүматка һәм белемнәргә ирәккә керү конституцион хокукларын җауап ашыруны, шулай ук китапханәләрдә саклана торган милли мәдәни мирасны саклауны тәмин итә алган китапханә хезмәте системасын үстерү.
3. Зэй муниципаль районында кино-видеофильмнар күрсәтү өчен кирәкле шартлар тудыру.
4. Халыкның барлык катламнары өчен мәдәни-ял итү тибындагы учреждениеләргә керү һәм халык иҗатына ярдәм итү өчен уңай шартлар тудыру.
5. Өстәмә музыкаль белем бирүнең сыйфатын арттыру ярдәмендә үсеп килүче буынның югары гомуми мәдәни дәрәжәсен формалаштыру.

«2024-2026 елларга музей эшен үстерү» подпрограммасы:

1. Музей фондын саклау, өйрәнү һәм комплектау.
2. Музей фондын популярлаштыру.
3. Музей тарафыннан мөмкинлекләре чикләнгән кешеләр өчен мәдәни һәм фәнни-агарту, белем бирү эшчәнлеген җауап ашыру.

4. Музей эшчәнлеген мәгълүматлаштыру.

«2024-2026 елларга китапханә эшен үстерү» подпрограммасы:

1. Китапханә фондларының актуальләшүен һәм саклануын тәмин итү.
2. Татарстан Республикасы китапханә челтәренә бердәм мәгълүмат системасын үстерүдә катнашу.
3. Китапханәләрнең укуны алга сөрү буенча мәдәни-агарту эшчәнлеген киңәйтү.

4. Даими һөнәри белем бирү һәм квалификация күтәрү системасын үстерү.

«2024-2026 елларга Кино учреждениесен үстерү» подпрограммасы:

1. Тамашачы зэвыгын формалаштыру, Ватан, милли, автор һәм фестиваль киносына кызыксынуны арттыру буенча тамашачы белән эшләү өчен чаралар оештыру.
2. Халыкның барлык катламнарының заманча кино күрсәтү хезмәтләренә тигез керү өчен шартлар тудыру.

«2024-2026 елларга Мәдәни-ял итү тибындагы учреждениеләрне үстерү һәм халык ижатына ярдәм итү» подпрограммасы:

1. Халыкның ял итүен оештыру буенча хезмәтләргә тигез керү мөмкинлеген тәмин итү.
2. Балалар һәм яшьләрнең ижади потенциалын тормышка ашыру өчен шартлар тудыру.
3. Мәгълүмати-методик базаны камилләштерү аша клуб учреждениеләре эшчәнлегенә нәтижәләгән арттыру, социаль-мәдәни өлкә белгечләренә һөнәри үсешенә ярдәм итү.

4. Халык ижатын саклау һәм үстерү.

«2024-2026 елларга мәдәният өлкәсендә мәгарифне үстерү» подпрограммасы:

1. Балаларның ижади сәләтләрен үстерү, балаларның ижади һәм шәхси үсешен тәмин итү, шул исәптән балаларның табигый сәләтләрен үстерү, балаларның музыкага алга таба һөнәри белем бирү өчен дә, гомуми эстетик белем бирү өчен дә кирәкле күнекмәләр комплексын алу;
2. Укучыларның ижади эшчәнлеген ижади чаралар (конкурслар, фестивальләр, олимпиадалар, концертлар, ижади кичәләр, театральләштерелгән тамашалар һ. б.) үткәрү юлы белән оештыру;
3. Мәктәп үсешенә заманча этабының максатларын һәм бурычларын исәпкә алып укытучыларның һөнәри үсеше өчен шартлар тудыру.

III. 2024-2026 елларга Зәй муниципаль районының мәдәният өлкәсендә ирекле (волонтерлык) һәм социаль юнәлешле коммерцияле булмаган оешмаларга ярдәм итү

Зәй муниципаль районы территориясендә мәдәният өлкәсендә 1 коммерцияле булмаган оешма (КБО) «Мәдәният өлкәсендә ижтимагый инициативалар үзәге» автоном коммерцияле булмаган оешма бар.

Гражданлык жәмгыяте территориядә яшәүчеләрнең ирекле үз-үзләрен оештыру нәтижәсендә барлыкка килә, алар үз мәнфәгатләренә һәм максатларының уртаклыгын аңлау нигезендә берләшүгә омтылалар һәм үз проблемаларын гына түгел, ә башка кешеләрнең проблемаларын да мөстәкыйль хәл итә алалар.

Бүген жәмгыять икътисади проблемаларны гына түгел, ә мөһим социаль-мәдәни проблемаларны хәл итүдә кыенлыктар белән очраша.

Социаль өлкө тармагына өстөмө финанс чараларын жэлеп итү бурычларын нәтижәле хэл итә алуучы, шулай ук икътисад ресурстарын бүлүнө оптимальләштерүгә ярдәм итә алуучы институтларның берсе - коммерцияле булмаган сектор, ул шулай ук «икътисадның өченче секторы» дип атала (беренче сектордан - дүүлөт учреждениеләреннән һәм икенче сектордан- эшқуарлык өлкәсенөң бизнес-предприятиеләреннән аермалы буларак). Шуңа бәйле рәвештә коммерцияле булмаган хужалыкны үстерү социаль өлкәнө саклау һәм халыкны социаль яклауны тәэмин итү эшендә аерым актуальлек ала.

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрөндәгө 131-ФЗ номерлы Федераль закон белән социаль юнөлөшлө коммерцияле булмаган оешмаларга, хәйрия эшчәнлегенә һәм иреклелеккә ярдәм күрсәтү жирле әһәмияттәгө мәсьәләләргә каралган.

Ижтимагый берләшмәләр булганда КБО эшенөң сыйфаты мәсьәләсө кала. Бүгөнгө көндә аларның эшчәнлегө социаль характердагы мәсьәләләренөң бик тар даирәсенә кагыла, һәм граждан инициативаларының потенциалын тормышка ашырылган дип атап булмый.

Зәй муниципаль районында мәдәният өлкәсендә коммерцияле булмаган сектор үсешенөң зәгыйфь яклары булып:

1. КБО житәкчеләренөң менеджмент һәм эш алып бару өлкәсендә һөнәри һәм махсус белемнәрө житмәвө һәм, нәтижәдә, аларның эшчәнлегендә системалылык булмау, планлаштыруның түбән дәрәжәсө һәм үз эшчәнлегендә программалы алымны куллана алмау.

2. КБО ның чикләнгән ресурстары кешелеклелек, финанс, техник.

Ирекле (волонтерлык) һәм социаль юнөлөшлө коммерцияле булмаган оешмаларның эшен стимуллаштыру һәм аларның социаль-мәдәни һәм ижади проектларны (чараларны) гамәлгә ашыруда катнашуын мәдәният учреждениеләрө белгечләренөң мәгълүмати, консультацион ярдәмө белән тормышка ашырырга мөмкин.

IV. Программаны ресурстар белән тәэмин итүнө нигезләү

Программаны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итү Зәй муниципаль районы һәм бюджеттан тыш чыганақлар хисабына башкарыла.

Программаны гамәлгә ашыруга тотылган акчалар күләмө ел саен бюджет үтөлөшө процессында төгәлләнә һәм 2024-2026 елларга бюджетлар формалаштырганда исәпкә алына.

Программаны финанслауның гомуми күләмө 869622,3 мең сум, шул исәптән жирле бюджет 847313,1 мең сум, бюджеттан тыш чыганақлар еллар буенча 22309,2 мең сум:

- 2024 елга барлығы 286925,9 мең сум. шул исәптән: жирле бюджет 279489,5 мең сум, бюджеттан тыш чыганақлар 7436,4 мең сум.;

- 2025 елда барлығы 291348,2 мең сум. шул исәптән: жирле бюджет 283911,8 мең сум, бюджеттан тыш чыганаclar 7436,4 мең сум.;
- 2026 елга барлығы 291348,2 мең сум. шул исәптән: жирле бюджет 283911,8 мең сум, бюджеттан тыш чыганаclar 7436,4 мең сум.

1 нче подпрограмма. «2024-2026 елларга музей эшен үстерү»

Подпрограмма паспорты

<p>Подпрограмманың максатлары һәм бурычлары</p>	<p>Максат: жәмгыятьне үстерүнең мөһим ресурсы буларак социомәдәни функцияләрне гамәлгә ашыру өчен уңай шартлар тудыру максатыннан музейны комплекслы үстерү.</p> <p>Бурыч:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Музей фондын саклау, өйрәнү һәм комплектлау. 2. Музей фондын популярлаштыру. 3. Музей тарафыннан мөмкинлекләре чикләнгән кешеләр өчен мәдәни һәм фәнни - агарту, белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыру. 4. Музей эшчәнлеген мәгълүматлаштыру.
<p>Подпрограмманы гамәлгә ашыру вакыты һәм этаплары</p>	<p>2024-2026 еллар. Подпрограмма бер этапта гамәлгә ашырыла.</p>
<p>Еллар һәм чыганаclar буенча бүленгән финанслау күләме</p>	<p>Ярдәмче программаны финанслау чыганагы булып Зэй муниципаль районы бюджеты акчалары һәм бюджеттан тыш чыганаclar тора.</p> <p>Подпрограмманы финанслау күләме 22943,4 мең сум тәшkil итә. шул исәптән жирле бюджет 22548,9 мең сум, бюджеттан тыш чыганаclar 394,5 мең сум.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2024 елга барлыгы: 7647,8 мең сум, шул исәптән жирле бюджет 7516,3 мең сум, бюджеттан тыш 131,5 мең сум.; - 2025 елга барлыгы: 7647,8 мең сум, шул исәптән жирле бюджет 7516,3 мең сум, бюджеттан тыш 131,5 мең сум.; - 2026 елга барлыгы: 7647,8 мең сум, шул исәптән жирле бюджет 7516,3 мең сум, бюджеттан тыш 131,5 мең сум. <p>Подпрограмманы финанслау күләме фаразлау характерында һәм 2024-2026 елларга бюджет проектын формалаштырганда ел саен төгәлләнергә тиеш.</p>
<p>Подпрограмманың максатларын һәм бурычларын тормышка ашыруның көтелгән ахыргы нәтижәләре</p>	<p>Подпрограмма чараларын гамәлгә ашыру 2026 елга артуга ирешергә мөмкинлек бирәчәк:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ел ахырына музейның төп фондында дәүләт хисабына һәм саклауга куелган әйберләр саны елына 50 берәмлек; • төп фондның музей әйберләрен актив күрсәтүдә катнашкан төп фондның гомуми санына

(нәтижеләрне бәяләү индикаторлары) еллар буенча бүленеп һәм подпрограмманың нәтижелелеге күрсәткечләре	карата 50гә кадәр%; <ul style="list-style-type: none"> • музейга килүчеләр саны елдан-ел 12000 кешегә кадәр житә; • ташламалы категориядәге гражданнар һәм мөмкинлекләре чикләнган затларның музейга килү санын база чорына хисап чорында 1200 кешегә кадәр арттыру; • Россия Федерациясе Музей фондының дәүләт каталогына кертелгән музей әйберләренең өлеше 100% ка кадәр.
--	---

1. Подпрограмма чишүгә юнәлдерелгән проблеманың характеристикасы

Зәй муниципаль районы территориясендә бер туган якны өйрәнү музейе урнашкан. 2024 елның 1 гыйнварына музейда төп фондның 11865 предметы, фәнни ярдәмче фондның 2 464 предметы саклана. Музейга килүчеләрнең төп төркемнәре: гаилә аудиториясе, балалар аудиториясе, яшьләр, ташламалы категорияле килүчеләр (пензионерлар, мөмкинлекләре чикләнган кешеләр һ.б.). Бүгенге көндә музей тарафыннан эшләнган программалар һәм акцияләр күбрәк нәкъ менә шушы максатчан төркемнәргә юнәлдерелгән.

Музей шәһәр һәм район халкының мәдәни кыйммәтләренә музейда күргәзмәләр оештыру юлы белән генә түгел, ә күчеп йөрүче күргәзмәләр, массакүләм чаралар үткәргәндә күргәзмәләр, Татарстан Республикасы һәм Россия музейлары белән уртак күргәзмәләр кебек эш формалары белән дә керә ала. Актив күрсәтүдә катнашкан музей әйберләренең чагыштырма өлеше 40% тәшкил итә.

Бүгенге көндә 7454 музей әйберләре Россия Федерациясенең электрон каталогына кертелгән. Мәдәни кыйммәтләренә саклау һәм саклау куркынычсызлыгын тәэмин итү өчен техник чараларны, шул исәптән электрон чараларны кертү һәм куллану музей фондының торышын контрольдә тотуның мөһим инструменты булган уңышлы чагыштыруны үткәрүнең төп факторы булып тора.

Музей эшендә төп бурычларның берсе музей фондының саклануын тәэмин итү:

1. Фонд саклау өчен майданнар дефициты.

Яңа күргәзмәләрне һәм экспозицияләрне бизәү өчен махсус музей жиһазлары кирәк: витриналар, подиумнар. Музей Фонд саклау урыны өчен майданнарда бик нык кытлык кичерә. Моның өчен 300 квадрат метр майданлы жылы үтү урыны булган кызыл кирпечтән төзелгән бинага ике катлы янкорма төзүне күздә тотарга кирәк. Анда экспонатларны санитар эшкәртү өчен бүлмәле фонд саклагыч, санузел, гардероб, саклаучыларның эш кабинетлары һәм күргәзмә залы урнаштыру күздә тотыла.

Музей эшчәнлегенең чишелеш таләп итүче проблемалары:

1. музей фондының саклануы,

2. актив күрсәтүдә катнашкан төп фондның музей әйберләрен житәрлек күрсәтмәү,
3. музейның мөмкинлекләре чикләнгән кешеләр өчен чикләнгән булуы (музей бинасы мәдәни мирас объекты булып тора, капитал реконструкциялар тыелган),
4. музей фондын цифрлаштыру кирәклеге.

1. Төп максатлар, бурычлар, программа чаралары, шулай ук подпрограмма нәтижеләрен бәяләү индикаторлары

Подпрограмманың максаты-музейның жәмгыятьне үстерүнең мөһим ресурсы буларак социомәдәни функцияләргә гамәлгә ашыру өчен уңай шартлар тудыру максатыннан музейны комплекслы үстерү.

Бу максатны тормышка ашыру өчен түбәндәге бурычларны хәл итү кирәк:

1. Музей фондын саклау, өйрәнү һәм комплекттау.
2. Музей фондын популярлаштыру.
3. Музей тарафыннан мөмкинлекләре чикләнгән кешеләр өчен мәдәни һәм фәнни-агарту, белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыру.
4. Музей эшчәнлеген мәгълүматлаштыру.

2019-2023 елларда төп фондның актив күрсәтүдә катнашкан музей әйберләре динамикасы

Ел	Төп фонд предметлары, берәмлек	Актив күрсәтүдә катнашучыларның төп фонды предметлары, берәмлекләр	Төп фондның актив күрсәтүдә катнашкан музей әйберләренен чагыштырма өлеше, %
2019	11663	2956	25
2020	11713	3661	31
2021	11763	4010	34
2022	11814	4430	37
2023	11865	4751	40

2019-2023 елларда музейга йөрү динамикасы

Ел	Килүчеләр саны, кеше
2019	5727
2020	3276
2021	6100
2022	7400
2023	8800

2019-2023 елларда ташламалы категориядәге гражданнар һәм мөмкинлекләре чиклэнгән кешеләрнең музейга килү динамикасы

Ел	Килүчеләр саны, кеше
2019	2358
2020	1326
2021	500
2022	600
2023	700

2019-2023 елларда РФ Дәүләт каталогына музей әйберләрен кертү динамикасы

Ел	Предметлар саны, кеше
2019	574
2020	1756
2021	1449
2022	1578
2023	1466

«2024-2026 елларга музей эшен үстерү» подпрограммасының «ЗКМ» МБУК программа чаралары исемлеге

П/п №	Чараның исеме	Башкару вакыты	Жаваплы башкаручылар	Көтелгән нәтижә
1	Музей фондын саклау, өйрәнү һәм тулыландыру			
	Фондны тарих һәм мәдәният эсәрләре белән тулыландыру	Ел саен	МБУК «ЗКМ», шәһәр һәм район халкы	Музейларга йөрүне арттыру
2	Музей фондын популярлаштыру			
	Музей фондын мәдәни-мәгариф, фәнни-агарту максатларында куллануны активлаштыру.	Ел дәвамында, ел саен	Баш саклаучы	Музейларга йөрүне арттыру
3	Музейның мөмкинлекләре чикләнгән кешеләр өчен мәдәни һәм фәнни-агарту, белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыруы			
	Күргәзмә эшчәнлеген активлаштыру	Ел дәвамында, ел саен	Музей директоры	Музейларга йөрүне арттыру
	Музейның тематик чаралары	Ел дәвамында, ел саен	Музейның фәнни хезмәткәрләре	Музейга килүчеләр саны һәм мәдәни-агарту чаралары саны арттыру
	Шәһәр һәм район ММЧларында фәнни мәкаләләр бастырып чыгару	Ел дәвамында, ел саен	Музейның фәнни хезмәткәрләре	Музейга килүчеләр саны һәм мәдәни-агарту чаралары саны арттыру
4	Музей эшчәнлеген мәгълүматлаштыру			
	Музей әйберләрен Россия Федерациясенә Дәүләт каталогына кергү	Ел дәвамында, ел саен	Баш саклаучы	Кулланучыларга музей мәгълүматларына WEB-интерфейс аша музейның эчке челтәре ярдәмендә керү мөмкинлеге бирә. Модуль шулай ук электрон каталогка Интернет аша керүне тәмин итә ала.

«2024-2026 елларга музей эшен үстерү» подпрограммасының максатчан индикаторлары һәм күрсәткечләр

п/п №	Күрсәткеч (индикатор)	База күрсәткече (2023)	Еллар буенча күрсәткечләрнең кыйммәтләре		
			2024	2025	2026
	Максат: жәмгыятьне үстерүнең мөһим ресурсы буларак социомәдәни функцияләргә гамәлгә ашыру өчен уңай шартлар тудыру максатыннан музейны комплекслы үстерү.				
	1 нче бурыч. Музей фондын саклау, өйрәнү һәм комплектлау.				
1	Ел ахырына музейның төп фонды дөүләт хисабына һәм саклауга куелган әйберләр саны, берәмлекләр	51	50 ¹	50	50
	2 нче бурыч. Музей фондын популярлаштыру				
2	Төп фондның музей әйберләрен актив күрсәтүдә катнашкан төп фонд әйберләренең гомуми санына карата чагыштырма өлеше, %	40	43	47	50
3	Музейга килүчеләр саны елдан-ел артуы, кеше	8800	10000	11000	12000
	3 нче бурыч. Музейның мөмкинлекләре чикләнган кешеләр өчен мәдәни һәм фәнни - агарту, белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыруы				
4	Гражданнарның ташламалы категорияләре һәм мөмкинлекләре чикләнган затларның музейларга килүләрен арттыру, кеше	700	900	1100	1200
	4 нче бурыч. Музей эшчәнлеген мәгълүматлаштыру				
5	Музей фондының гомуми күләменә Россия Федерациясә Музей фондының дөүләт каталогына кертелгән музей әйберләренең өлеше, %	63	74	85	100

¹ Фонд саклагыч өчен мәйданнар дефициты белән бәйле.

1. Подпрограмманы ресурс белэн тээмин итү

Ярдәмче программаны финанслау чыганагы булып Зэй муниципаль районы бюджеты акчалары һәм бюджеттан тыш чыганақлар тора.

Подпрограмманы финанслау күләме 22943,4 мең сум тәшқил итә. шул исәптән жирле бюджет 22548,9 мең сум, бюджеттан тыш чыганақлар 394,5 мең сум.:

2024 елга барлығы: 7647,8 мең сум, шул исәптән жирле бюджет 7516,3 мең сум, бюджеттан тыш 131,5 мең сум.;

2025 елга барлығы: 7647,8 мең сум, шул исәптән жирле бюджет 7516,3 мең сум, бюджеттан тыш 131,5 мең сум.;

2026 елга барлығы: 7647,8 мең сум, шул исәптән жирле бюджет 7516,3 мең сум, бюджеттан тыш 131,5 мең сум.

Подпрограмманы финанслау күләме фаразлау характерында һәм 2024-2026 елларга бюджет проекты формалаштырганда ел саен төгәлләнергә тиеш.

2нче подпрограмма. «2024-2026 елларга китапханә эшен үстерү»
Подпрограмма паспорты

<p>Подпрограмманың максатлары һәм бурычлары</p>	<p>Максат: Гражданнарга мәгълүматка һәм белемнәргә иреккә керү конституцион хокукларын гамәлгә ашыруны, шулай ук китапханәләрдә саклана торган милли мәдәни мирасны саклауны тәмин итә алган китапханә хезмәте системасын үстерү.</p> <p>Бурыч:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Китапханә фондларының актуальләшүен һәм саклануын тәмин итү. 2. Татарстан Республикасы китапханә челтәренә бердәм мәгълүмат системасын үстерүдә катнашу. 3. Китапханәләренң укуны алга сөрү буенча мәдәни-агарту эшчәнлеген киңәйтү. 4. Даими һөнәри белем бирү һәм квалификация күтәрү системасын үстерү.
<p>Подпрограмманы гамәлгә ашыру вакыты һәм этаплары</p>	<p>2024-2026 еллар. Подпрограмма бер этапта гамәлгә ашырыла.</p>
<p>Еллар һәм чыганаclar буенча бүленгән финанслау күләме</p>	<p>Ярдәмче программаны финанслау чыганагы булып Зәй муниципаль районы акчалары һәм бюджеттан тыш чыганаclar тора.</p> <p>Подпрограмманы финанслау күләме 139622,7 мең сум тәшкил итә. шул исәптән жирле бюджет 139505,7 мең сум, бюджеттан тыш чыганаclar 117,00 мең сум.:</p> <p>2024 елга барлыгы 46540,9 мең сум, шул исәптән: жирле бюджет 46501,9 мең сум, бюджеттан тыш 39,0 мең сум.;</p> <p>2025 елга барлыгы 46540,9 мең сум, шул исәптән: жирле бюджет 46501,9 мең сум, бюджеттан тыш 39,0 мең сум.;</p> <p>2026 елга барлыгы 46540,9 мең сум, шул исәптән: жирле бюджет 46501,9 мең сум, бюджеттан тыш 39,0 мең сум.</p> <p>Подпрограмманы финанслау күләме фаразлау характерында һәм 2024-2026 елларга бюджет проектының формалаштырганда ел саен төгәлләнергә тиеш.</p>
<p>Подпрограмманың</p>	<p>Подпрограмма чараларын гамәлгә ашыру 2026</p>

<p>максатларын һәм бурычларын тормышка ашыруның көтелгән ахыргы нәтижэләре (нәтижэләрне бәяләү индикаторлары) еллар буенча бүленеп һәм подпрограмманың нәтижэлелеге күрсәткечләре</p>	<p>елга ирешергә мөмкинлек бирәчәк:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Документлар елына 6720 берәмлек килә; • электрон каталогта язмалар санының база чоры белән чагыштырганда 119%га кадәр артуы; • ел саен үткәрелгән китапханә чаралары саны 2141 берәмлеккә кадәр үсә; • китапханә системасы белгечләренең квалификациясен күтәрү (2026 ел ахырына барлык белгечләр)
---	---

1. Проблеманы характеристикалау һәм аны программа ысуллары белән хәл итү кирәклеген дәлилләү

Китапханәләр бердәм мәгълүмати һәм мәдәни киңлек булдыруда һәм гражданның мәгълүматка һәм мәдәни кыйммәтләргә керү конституцион хокукларын гәмәлгә ашыруда төп звено булып тора.

Зәй шәһәре һәм Зәй муниципаль районы территориясендә 34 китапханә, шул исәптән С.Рафиков исемдәге Үзәк китапханә, Үзәк балалар китапханәсе, 32 китапханә-филиал эшли. Ерак торак пунктларга бирү пунктлары ярдәмендә хезмәт күрсәтелә. Системада аларның саны 25.

2023 елда китапханә хезмәтләреннән 25 423 укучы файдаланган (район халкының 48%). Гомуми кулланышта булган китапханәләр фонды 443692 саклау берәмлеген тәшкил итә. 2023 елда Документлар чыгару 505964 данә тәшкил итә. Килүчеләр саны 336322. Китапханә челтәрәндә 54 белгеч эшли.

Системада хезмәткәрләрнең һөнәри дәрәжәсен өзлексез арттыру буенча эш алып барыла.

Китапханәләрнең үзара эшчәнлегенең төп юнәлешләре булып: китапханә-ара абонемент, фәнни-методик тәэмин итү, уртак программаларны гәмәлгә ашыруда катнашу (укуны хуплау һәм пропагандалау, Корпоратив мәгълүмати системалар булдыру һ.б.) тора.

Район халкына китапханәләр тарафыннан күрсәтелә торган хезмәтләр дәүләт социаль-икътисади сәясәтенең мөһим факторы булып тора, гражданның мәгарифенә һәм мәдәни үсешенә ярдәм итә, һәр кешегә мәгълүматка иреккә керү мөмкинлеген тәэмин итә.

Хәзерге вакытта китапханә тармагында актуаль проблемалар булып:

1. Китапханә фондларын сыйфатлы яңартуның экрен темплары:

актуаль тармак әдәбиятына, балалар әдәбиятына кискен ихтыяж бар, фондларның яңартылуын арттыру кирәк. Халыкара китапханә ассоциацияләре һәм учреждениеләре Федерациясе (ИФЛА) тәкъдимнәре буенча гомуми кулланышта булган китапханә фонды ел

саен 5 процентка яңартылырга тиеш. Әмма китапханәләрдә фондларны еллык яңарту 2019 елда 1,9%, 2020 елда 1,6%, 2021 елда 1,5%, 2022 елда 2,0%, 2023 елда 1,5% тәшкил итә.

Китап фондын пропагандалау китап күргәзмәләрен оештыру һәм массакүләм чаралар үткәру аша башкарыла. Фондны саклау бурычлылар белән эшләү һәм китапларны вак ремонтлау ярдәмендә тәмин ителә. Фонд Татарстан Республикасы Милли китапханәсеннән заманча нәфис әдәбият, Таткнигоиздат, «Татнефть» хәйрия фондын китаплар белән тәмин итү буенча федераль программа буенча язучылардан һәм укучылардан түләүсез тулылана. Шулай ук муниципаль район бюджетыннан китаплар сатып алуга акча бүлеп бирелә, 2023 елда сумма 62,5 мең сум тәшкил иткән.

1. Китапханә фондларына ирекле керү өчен электрон каталогта язмалар санын арттыру кирәклеген.
2. Укучыларның китапка кызыксынуы кимегән.
3. Китапханә хезмәткәрләренең даими һөнәри үсешен кирәклеген.

Квалификацияне күтәрү максатлары, беренче чиратта, һөнәри осталыкны үстерү, квалификация дәрәжәсенең заманча таләпләренә һәм һөнәри мәсьәләләргә чышүнең инновацион ысулларын үзләштерү кирәклегенә ярашлы рәвештә китапханә хезмәткәрләренең теоретик һәм практик белемнәрен яңарту.

2. Төп максатлар, бурычлар, программа чаралары, шулай ук подпрограмма нәтижеләрен бәяләү индикаторлары

Подпрограмманың төп максаты гражданның мәгълүматка һәм белемгә ирекле керү конституцион хокукларын гәмәлгә ашыруны тәмин итә алган китапханә хезмәте системасын үстерү, шулай ук китапханәләрдә саклана торган милли мәдәни мирасны саклау.

Куелган максатка ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү каралган:

1. Китапханә фондларының актуальләшүен һәм саклануын тәмин итү.
2. Татарстан Республикасы китапханә челтәренең бердәм мәгълүмат системасын үстерүдә катнашу.
3. Китапханәләргә укуны алга сөрү буенча мәдәни-агарту эшчәнлеген киңәйтү.
4. Даими һөнәри белем бирү һәм квалификация күтәрү системасын үстерү.

Подпрограмманы гәмәлгә ашыру китапханә тармагының төп проблемаларын хәл итәргә һәм гражданның китапханә-мәгълүмати хезмәт күрсәтүнең заманча моделен булдырырга мөмкинлек бирәчәк. Ахыр чиктә, подпрограмманы гәмәлгә ашыру китапханә хезмәтләренең сыйфатын һәм ирешчәнлеген шактый яхшыртачак.

2019-2023 елларга фондларны яңарту

	2019ел	2020ел	2021ел	2022ел	2023ел
Документлар кабул итү, берәмлекләр	8020	6794	6464	8670	6720

2019-2023 елларга электрон каталогта язмалар саны

	2019ел	2020ел	2021ел	2022ел	2023ел
Язмалар саны, берәмлекләр	44607	46597	58363	71727	76716

2019-2023 елларда китапханэләрдә үткәрелгән чаралар саны

	2019ел	2020ел	2021ел	2022ел	2023ел
Чаралар саны, берәмлекләр	1585	1398	1804	2019	1991

2019-2023 елларда квалификациясен күтәргән белгечләр саны

	2019ел	2020ел	2021ел	2022ел	2023ел
Белгечләр саны, берәмлекләр	3	5	27	4	2

**2024-2026 елларга китапханә эшен үстерү подпрограммасының муниципаль бюджет мәдәният учреждениесе
«Үзәкләштерелгән китапханә системасы» программа чаралары исемлеге**

П/п №	Чараның исеме	Башкару вакыты	Жаваплы башкаручылар	Көтелгән нәтижә
1	Китапханә фондларының актуальләшүен һәм саклануын тәмин итү			
	Китапханә фондларын тулыландыру һәм саклау	Ел саен	Директор, комплектлау бүлеге мөдире, китапханәчеләр	Китапханәгә укучыларны жәлеп итү
2	Татарстан Республикасы китапханә челтәренә бердәм мәгълүмат системасын үстерүдә катнашу			
	Электрон каталогта язмалар төзү	Ел дәвамында, ел саен	Комплектлау бүлеге мөдире	Китапханәгә укучыларны жәлеп итү
3	Китапханәләрнең уку һәм китапны алга сөрү буенча мәдәни-агарту эшчәнлеген киңәйтү			
	Тематик кичәләр	Ел дәвамында, ел саен	Хезмәт күрсәтү бүлеге мөдире	Укуны алга сөрү, укуга кызыксынуны үстерү, уникаль эшчәнлек төре һәм күнел хәләте буларак
	Мәдәни-массакүләм чаралар	Ел дәвамында, ел саен	Директор	
	Семинарлар	Ел дәвамында, ел саен	Методик-библиографик бүлек мөдире	
	Конференцияләр	Ел дәвамында, ел саен	Директор	
4	Даими һөнәри белем бирү һәм квалификация күтәрү системасын үстерү			
	Белгечләрнең квалификациясен күтәрү һәм һөнәри яңадан әзерләү, стажировка, практикum оештыру.	Ел дәвамында, ел саен	Директор	Хезмәтләрнең сыйфатын яхшырту

«2024-2026 елларга китапханә эшен үстерү» подпрограммасының максатчан индикаторлары һәм күрсәткечләре

п/п №	Күрсәткеч (индикатор)	База күрсәткече (2023ел)	Еллар буенча күрсәткечләрнең кыйммәтләре		
			2024ел	2025ел	2026ел
	Максат: гражданнарга мәгълүмат һәм белемгә ирелә керү конституцион хокукларын гәмәлгә ашыруны тәмин итә алган китапханә хезмәте системасын үстерү, шулай ук китапханәләрдә саклана торган милли мәдәни мирасны саклау.				
	1 бурыч. Китапханә фондларының актуальләшүен һәм саклануын тәмин итү.				
1	Документлар кабул итү, берәмлекләр	6720	6720	6720	6720
	2 бурыч. Татарстан Республикасы китапханә челтәренең бердәм мәгълүмат системасын үстерүдә катнашу.				
2	Электрон каталогта язмалар санының база чоры белән чагыштырганда артуы, %	100	107	114	119
	3 бурыч. Китапханәләрнең укуны алга сөрү буенча мәдәни-агарту эшчәнлеген киңәйтү				
4	Ел саен үткәрелә торган китапханә чаралары саны, берәмлекләр	1991	2041	2091	2141
	4 бурыч. Даими һөнәри белем бирү һәм квалификация күтәрү системасын үстерү				
5	Квалификациясен күтәргән белгечләр саны, кеше	2	21	15	15

3. Подпрограмманы ресурс белән тәмин итү

Ярдәмче программаны финанслау чыганагы булып Зәй муниципаль районы акчалары һәм бюджеттан тыш чыганақлар тора.

Подпрограмманы финанслау күләме 139622,7 мең сум тәшкіл итә. шул исәптән жирле бюджет 139505,7 мең сум, бюджеттан тыш чыганақлар 117,00 мең сум.:

2024 елга барлығы 46540,9 мең сум, шул исәптән: жирле бюджет 46501,9 мең сум, бюджеттан тыш 39,0 мең сум.;

2025 елга барлығы 46540,9 мең сум, шул исәптән: жирле бюджет 46501,9 мең сум, бюджеттан тыш 39,0 мең сум.;

2026 елга барлығы 46540,9 мең сум, шул исәптән: жирле бюджет 46501,9 мең сум, бюджеттан тыш 39,0 мең сум.

Подпрограмманы финанслау күләме фаразлау характерында һәм 2024-2026 елларга бюджет проектын формалаштырганда ел саен төгәлләнергә тиеш.

Знче подпрограмма. «2024-2026 елларга Кино учреждениесен үстерү»
Подпрограмма паспорты

<p>Подпрограмманың максатлары һәм бурычлары</p>	<p>Максат: Зэй муниципаль районында кино-видеофильмнар күрсәтү өчен кирәкле шартлар тудыру. Бурыч: 1. Тамашачы зэвыгын формалаштыру, Ватан, милли, автор һәм фестиваль киносына кызыксынуны арттыру буенча тамашачы белән эшләү өчен чаралар оештыру. 2. Халыкның барлык катламнарының заманча кино күрсәтү хезмәтләренә тигез керү өчен шартлар тудыру.</p>
<p>Подпрограмманы гамәлгә ашыру вакыты һәм этаплары</p>	<p>2024-2026 еллар. Подпрограмма бер этапта гамәлгә ашырыла.</p>
<p>Еллар һәм чыганаclar буенча бүленгән финанслау күләме</p>	<p>Ярдәмче программаны финанслау чыганагы булып Зэй муниципаль районы акчалары һәм бюджеттан тыш чыганаclar тора. Подпрограмманы финанслау күләме 38876,4 мең сум тәшkil итә. шул исәптән жирле бюджет 24536,4 мең сум, бюджеттан тыш чыганаclar 14340,0 мең сум.: 2024 елга барлыгы 12958,8 мең сум, шул исәптән: жирле бюджет 8178,8 мең сум, бюджеттан тыш 4780,0 мең сум.; 2025 елга барлыгы 12958,8 мең сум, шул исәптән: жирле бюджет 8178,8 мең сум, бюджеттан тыш 4780,0 мең сум.; 2026 елга барлыгы 12958,8 мең сум, шул исәптән: жирле бюджет 8178,8 мең сум, бюджеттан тыш 4780,0 мең сум. Подпрограмманы финанслау күләме фаразлау характерында һәм 2024-2026 елларга бюджет проекты формалаштырганда ел саен төгәлләнергә тиеш.</p>
<p>Подпрограмманың максатларын һәм бурычларын тормышка ашыруның көтелгән ахыргы нәтижәләре</p>	<p>Подпрограмма чараларын гамәлгә ашыру 2026 елга ирешергә мөмкинлек бирәчәк:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Тематик кино чаралары санын 419 чарага кадәр арттыру. • Ел дәвамында күрсәтелгән премьерә фильмнары саны 184 берәмлек. • Киносеансларга килүчеләр саны 29159 кешегә

(нәтижеләрне бәяләү индикаторлары) еллар буенча бүленеп һәм подпрограмманың нәтижелелеге күрсәткечләре	кадәр арта.
--	-------------

1. Проблеманы характеристикалау һәм аны программа ысуллары белән хәл итү кирәклеген дәлилләү

Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы территориясендә Кино-видео хезмәт күрсәтү өлкәсендә сәясәтне Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районының муниципаль бюджет кино учреждениесе гамәлгә ашыра, ул бу юнәлештәге бердәнбер мәдәният учреждениесе булып тора.

Муниципаль бюджет кино учреждениесе эшчәнлегенә ТР Зәй муниципаль районы халкына кино-видео хезмәт күрсәтүне гамәлгә ашырудан, Кино хезмәт күрсәтүнең яңа формаларын һәм ысулларын кертүдән, 2D һәм 3D-форматта анимацион һәм нәфис фильмнар күрсәтү чарасы буенча милли кинематографны рекламалауны һәм пропагандалауны оештырудан гыйбарәт.

План буенча нәфис фильмнарның тематик күрсәтүләре, район конкурслары, танып белү, хокукый, хәрби – патриотик юнәлештәге мәдәни-массакуләм чаралар, сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау, халыкның барлык категорияләрен жәлеп итеп конкурс – күнел ачу программалары үткәрелә.

Шәхеснең һәрьяклап һәм гармонияле үсеше системасының төп компоненты булып әхлакый тәрбия тора. Кино бүген дә әхлакый аң, хисләр һәм тәртип формалашу процессына хезмәт итә. Аның ярдәмендә мөһим проблемаларны хәл итеп була:

Әхлакый идеалларны яңадан карап чыгу, әхлакый кыйммәтләрен саклау проблемасы;

Кеше экологик культурасы, патриотизм, шәфкатьлелек, интернационализм һәм төрле милләт культураларына толерантлык проблемасы.

2023 елда цифрлы форматта 178 фильм күрсәтелде, шуларның 139ы Россия һәм 92се чит илләрдә төшерелгән, 39ы милли кинематограф кинофильмы (ГБУК Татаркино), документаль фильмнар, шулай ук социаль юнәлештәге проектлар.

2023 елда 27659 тамашачыга хезмәт күрсәтелгән, шул исәптән 15028 бала. Гыйнвардан декабрга кадәр 380дән артык чара уздырыла,

аларда 18005 кеше катнаша, шуларның 83е тематик киносеанслар, аларда 3798 кеше катнаша.

Кино учреждениесе эшчәнлегенең чишелеш таләп итүче проблемасы:

1. Киносеансларга йөрү түбән, чөнки стриминг сервисларының популярлыгы арта Интернет челтәрәндә алдан йөкләмәсез видео агымы хезмәте.

2. «2024-2026 елларга Кино учреждениесен үстерү подпрограммасының төп максатлары һәм бурычлары

Максат: Зәй муниципаль районында кино-видеофильмнарны прокатлау һәм күрсәтү өчен кирәкле шартлар тудыру.

Бурыч:

1. Тамашачы зәвыгын формалаштыру, Ватан, милли, автор һәм фестиваль киносына кызыксынуны арттыру буенча тамашачы белән эшләү өчен чаралар оештыру.
2. Халыкның барлык катламнарының заманча кино күрсәтү хезмәтләренә тигез керү өчен шартлар тудыру.

2019-2023 елларда үткәрелгән тематик кино чаралары саны турында мәгълүмат

Ел	Тематик кино чаралары саны, берәмлек.
2019	252
2020	144
2021	300
2022	373
2023	389

2019-2023 елларда күрсәтелгән премьерә фильмнары саны турында мәгълүмат

Ел	Премьерә фильмнары саны, берәмлек.
2019	137
2020	85
2021	118
2022	174
2023	178

2019-2023 елларда киносеансларда хезмэт күрсәтелгән тамашачылар саны турында мәгълүмат

Ел	Тамашачылар, кеше	Киносеансларга килүчеләр санының үсеш темпы, %
2019	27673	100
2020	13936	50
2021	24810	89
2022	22869	83
2023	27659	99,9

**«2024-2026 елларга кино учреждениесен үстерү» подпрограммасының кино учреждениесе программа чаралары
исемлеге**

П/п №	Чараның исеме	Башкару вакыты	Жаваплы башкаручылар	Көтелгән нәтижә
	Максат: Зәй муниципаль районында кино-видеофильмнарны прокатлау һәм күрсәтү өчен кирәкле шартлар тудыру			
1	Тамашачы зәвыгын формалаштыру, Ватан, милли, автор һәм фестиваль киносына кызыксынуны арттыру буенча тамашачы белән эшләү өчен чаралар оештыру.			
	Республика һәм Россия әһәмиятендәге социаль проектлар конкурсларында катнашу	Ел саен	Директор	Кино хезмәт күрсәтүнең яңа формаларын һәм ысулларын кертү
	Тематик кино чаралары үткәрү	Ел дәвамында	Директор	Киносеанска килүчеләрнең артуы
	Премьера фильмнарын күрсәтү	Ел дәвамында	Директор	Хезмәтләрнең сыйфатын яхшырту
2	Халыкның барлык катламнарының заманча кино күрсәтү хезмәтләренә тигез керү өчен шартлар тудыру			
	Кино күрсәтү практикасына 3D форматын кертүне дәвам итү	Ел дәвамында	Директор	Киносеанска килүчеләрнең артуы

«2024-2026 елларга кино учреждениесен үстерү» подпрограммасының максатчан индикаторлары һәм күрсәткечләре

Күрсәткеч (индикатор)	База күрсәткече (2023ел)	Еллар буенча күрсәткечләрнең кыйммәте		
		2024 ел	2025 ел	2026 ел
Максат: Зәй муниципаль районында кино-видеофильмнарны прокатлау һәм күрсәтү өчен кирәкле шартлар тудыру				
1 бурыч. Тамашачы зәвыгын формалаштыру, Ватан, милли, автор һәм фестиваль киносына кызыксынуны арттыру буенча тамашачы белән эшләрү өчен чаралар оештыру.				
Тематик кино чаралары саны, шт.	389	399	409	419
Агымдагы елда күрсәтелгән премьерә фильмнары саны, шт.	178	180	182	184
2 бурыч. Халыкның барлык катламнарының заманча кино күрсәтү хезмәтләренә тигез керү өчен шартлар тудыру				
Киносеансларга килүчеләр саны артуы, кеше.	27659	28159	28659	29159

3. Подпрограмманы ресурс белэн тээмин итү

Ярдәмче программаны финанслау чыганагы булып Зэй муниципаль районы бюджеты акчалары һәм бюджеттан тыш чыганақлар тора.

Подпрограмманы финанслау күләме 38876,4 мең сум тәшкіл итә. шул исәптән җирле бюджет 24536,4 мең сум, бюджеттан тыш чыганақлар 14340,0 мең сум.:

- 2024 елга барлығы 12958,8 мең сум, шул исәптән: җирле бюджет 8178,8 мең сум, бюджеттан тыш 4780,0 мең сум.;
- 2025 елга барлығы 12958,8 мең сум, шул исәптән: җирле бюджет 8178,8 мең сум, бюджеттан тыш 4780,0 мең сум.;
- 2026 елга барлығы 12958,8 мең сум, шул исәптән: җирле бюджет 8178,8 мең сум, бюджеттан тыш 4780,0 мең сум.

Подпрограмманы финанслау күләме тиешле финанс елына бюджет проектын формалаштырганда ел саен төгәлләнергә тиеш.

4нче подпрограмма. «2024-2026 елларга мэдэни-ял итү төрөндөгө
учреждениелэрне үстерү һәм халык ижатына ярдәм итү»
Подпрограмма паспорты

Подпрограмманың максатлары һәм бурычлары	<p>Подпрограмманың максаты-халыкның барлык катламнары өчен мэдэни-ял итү тибындагы учреждениелэргә керү һәм халык ижатына ярдәм итү өчен уңай шартлар булдыру.</p> <p>Бурыч:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Халыкның ял итүен оештыру буенча хезмэтлэргә тигез керү мөмкинлеген тээмин итү. 2. Балалар һәм яшьлэрнең ижади потенциалын тормышка ашыру өчен шартлар тудыру. 3. Мэгълүмати-методик базаны камилләштерү аша клуб учреждениелэре эшчәнлегенә нәтижәлелеген арттыру, социаль-мэдэни өлкә белгечлэрнең һөнэри үсешенә ярдәм итү. 4. Халык ижатын саклау һәм үстерү.
Подпрограмманы гамәлгә ашыру вакыты һәм этаплары	2024-2026 еллар. Подпрограмма бер этапта гамәлгә ашырыла.
Еллар һәм чыганаclar буенча бүленгән финанслау күләме	<p>Ярдәмче программаны финанслау чыганагы булып Зэй муниципаль районы акчалары һәм бюджеттан тыш чыганаclar тора.</p> <p>Подпрограмманы финанслау күләме 416408,4 мең сум тәшкит итә. шул исәптән бюджет жирле бюджет 410750,7 мең сум, бюджеттан тыш чыганаclar 5657,7 мең сум.:</p> <p>2024 елга барлығы 135854,6 мең сум, шул исәптән: жирле бюджет 133968,7 мең сум, бюджеттан тыш 1885,9 мең сум.;</p> <p>2025 елга барлығы 140276,9 мең сум, шул исәптән: жирле бюджет 138391,0 мең сум, бюджеттан тыш 1885,9 мең сум.;</p> <p>2026 елга барлығы 140276,9 мең сум, шул исәптән: жирле бюджет 138391,0 мең сум, бюджеттан тыш 1885,9 мең сум.</p> <p>Подпрограмманы финанслау күләме фаразлау характерында һәм 2024-2026 елларга бюджет проектын формалаштырганда ел саен төгәлләнергә тиеш.</p>
Подпрограмманың максатларын һәм бурычларын	<p>Подпрограмма чараларын гамәлгә ашыру 2026 елга ирешергә мөмкинлек бирәчәк:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мөмкинлекләре чикләнгән затлар катнашында

<p>тормышка ашыруның көтелгән ахыргы нәтижәләре (нәтижәләрне бәяләү индикаторлары) еллар буенча бүленеп һәм подпрограмманың нәтижәлегә күрсәткечләре</p>	<p>мәдәни-ял итү чаралары санын 1451 берәмлеккә кадәр арттыру.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Халыкара, бөтенроссия, республика, район фестивальләре һәм конкурслары лауреатлары исеменә ия булган балалар һәм яшьләр өчен Үзешчән халык ижаты коллективлары саны 12 берәмлек. • Балалар һәм яшьләр өчен оештырылган мәдәни-ял итү чаралары санын 4157 берәмлеккә кадәр арттыру. • Үткәрелгән семинарлар, консультацияләр саны ел саен 9 берәмлек. • Үткәрелгән халык бәйрәмнәре, ижат ярминкәләре саны ел саен 11 берәмлек. • Халык бәйрәмнәрендә, фестивальләрдә, ижат ярминкәләрендә катнашучылар санын 107095 кешегә кадәр арттыру.
--	--

1. Подпрограмманы чишүгә юнәлдерелгән проблеманың характеристикасы

Районда, беренче чиратта, авыл жирлегендә Югары сыйфатлы тормыш булдыру өчен, мәдәни кыйммәтләргә ирешү, мәдәният өлкәсендә яткан ихтыяжларны канәгатьләндерү мөмкинлегенә һәм халыкның ижади үз-үзен тормышка ашыруы мөһим фактор булып тора.

2023 ел ахырына Зәй муниципаль районының мәдәни-ял итү тибындагы учреждениеләре саны 43 учреждение тәшкил итә, шул исәптән авыл жирлегендә 38 клуб учреждениесе һәм өч шәһәр, ике күчмә. Мәдәни-ял итү тибындагы учреждениеләр составына ТР ЗМР «Энергетик» мәдәният сарае, Район мәдәният йорты керә: район мәдәният йорты, шәһәр мәдәният йорты, 2 автоклуб, 22 авыл мәдәният йорты, 16 авыл клубы.

Мәдәни ял оештыруда, халыкның ижади сәләтләрен үз-үзен тормышка ашыруда бүген клуб формированиеләре эшенә аерым роль бирелә, аларның саны 2023 елда 447 тәшкил итә, катнашучылар саны 5831. Мәдәни-массакүләм чаралар саны 6087 тәшкил итә. Уртача алганда, мең кешегә 141 мәдәни-массакүләм чара туры килә.

Хәзерге вакытта мәдәни-ял итү чараларын оештыруда түбәндәге проблемалар барлыкка килә:

1. мәдәни-ял итү чараларында мөмкинлекләре чикләнгән кешеләрнең түбән активлыгы,
2. ижат коллективларының халыкара, бөтенроссия мәдәни проектларында пассив катнашуы,
3. һөнәри күнекмәләргә һәм белемгә ия булган кадрлар дефициты,

4. гасырлар дәвамында тупланган матди булмаган мэдәни мирасны һәм аны нәтижәле куллануны саклау һәм торгызу.

Шулай итеп, каралган проблемаларны хәл итү системалы якин килүне һәм программа-максатлы ысулларны куллануны таләп итә. Районда яшәүче һәр кешенең мэдәни тормышта катнашуга һәм мэдәният учреждениеләреннән файдалануга, мэдәни кыйммәтләргә ирешүгә, шулай ук элек тупланган һәм мэдәни потенциалны саклауга конституцион хокукларын тәмин итү зарурлыгы, беренче чиратта, авыл жирлегендә, подпрограмманы эшләүнең актуальлеген билгели.

2. Төп максатлар, биремнәр, шулай ук максат һәм биремнәр кисәкләрендә нәтижәләргә бәяләү индикаторлары

Подпрограмманың максаты-халыкның барлык катламнары өчен мэдәни-ял итү тибындагы учреждениеләргә керү һәм халык ижатына ярдәм итү өчен уңай шартлар булдыру.

Максатка ирешү өчен түбәндәге төп бурычларны хәл итәргә кирәк:

1. Халыкның ял итүен оештыру буенча хезмәтләргә тигез керү мөмкинлеген тәмин итү.
2. Балалар һәм яшьләрнең ижади потенциалын тормышка ашыру өчен шартлар тудыру.
3. Мәгълүмати-методик базаны камилләштерү аша клуб учреждениеләре эшчәнлегенең нәтижәлеген арттыру, социаль-мэдәни өлкә белгечләренең һөнәри үсешенә ярдәм итү.
4. Халык ижатын саклау һәм үстерү.

2019-2023 елларда мөмкинлекләре чикләнган затлар катнашында мэдәни-массакүләм чаралар турында мәгълүмат

Ел	Мөмкинлекләре чикләнган кешеләр катнашындагы мэдәни-массакүләм чаралар саны, берәмлекләр
2019	3102
2020	1538
2021	1328
2022	1331
2023	1331

2019-2023 елларда балалар һәм яшьләрнең ижади потенциалын тормышка ашыру өчен шартлар тудыру турында мәгълүмат

Ел	Халыкара, Бөтенроссия, республика, район фестивальлэре һәм конкурслары Лауреатлары исеменә ия булган коллективлар саны, коллективлар саны	Балалар һәм яшьләр өчен оештырылган мәдәни-массакуләм чаралар саны, берәмлекләр
2019	12	5917
2020	12	3540
2021	11	4050
2022	13	4079
2023	12	4097

2019-2023 елларда халык бәйрәмнәрен, ижат ярминкәләрен оештыру турында мәгълүмат

Ел	Үткәрелгән халык бәйрәмнәре, ижат ярминкәләре, берәмлекләр саны	Халык бәйрәмнәрендә, ижат ярминкәләрендә катнашучылар саны, кеше
2019	10	71085
2020	3	10200
2021	10	84099
2022	9	85710
2023	11	90775

2019-2023 елларда белгечләр өчен семинарлар һәм консультацияләр оештыру һәм үткәрү турында мәгълүмат

Ел	Үткәрелгән семинарлар һәм консультацияләр саны, берәмлекләр
2019	9
2020	4
2021	9
2022	9
2023	9

**МБМУ «РМЙ» һәм МБУ «Энергетик» МС» программа чаралары исемлеге
«2024-2026 елларга мәдәни-ял итү төрөндәге учреждениеләрне үстерү һәм халык ижатына ярдәм
итү»подпрограммасы**

П/п №	Чараның исеме	Башкару вакыты	Башкаручы	Көтелгән нәтижә
	Максат: халыкның барлык катламнары өчен мәдәни-ял итү тибындагы учреждениеләргә керү һәм халык ижатына ярдәм итү өчен уңай шартлар тудыру.			
1	Халыкның ялын оештыру буенча хезмәтләргә тигез керү мөмкинлеген тәмин итү			
	Мөмкинлекләре чикле кешеләр өчен мәдәни-ял итү чараларын оештыру һәм үткәру	Ел саен, ел дәвамында	МБМУ «РМЙ», МБУ «МС «Энергетик»	Халыкка күрсәтелә торган хезмәтләрнең сыйфатын яхшырту
2	Балалар һәм яшьләрнең ижади потенциалын тормышка ашыру өчен шартлар тудыру			
	Балалар һәм яшүсмерләр ижат коллективларының төрле дәрәжәдәге конкурсларда, фестивальләрдә катнашуы	Ел саен, ел дәвамында	МБМУ «РМЙ», МБУ «МС «Энергетик»	Сәнгать дәрәжәсен һәм башкару осталыгын күтәрү
	Балалар һәм яшьләр өчен мәдәни-массакүләм чаралар үткәру	Ел саен, ел дәвамында	МБМУ «РМЙ», МБУ «МС «Энергетик»	Балалар һәм яшьләрнең ялын оештыру
3	Мәгълүмати-методик базаны камилләштерү аша клуб учреждениеләре эшчәнлегенә нәтижәләлеге арттыру, социаль-мәдәни өлкә белгечләренең һөнәри үсешенә ярдәм итү			
	Рус һәм татар телләрендәге сценарийлар белән методик ярдәм	Ел саен, ел дәвамында	МБМУ «РМЙ»	Белгечләрнең профессиональ үсеше
	Семинарлар үткәру	Ел саен, ел дәвамында	МБМУ «РМЙ»	
4	Халык ижатын саклау һәм үстерү			
	Халык бәйрәмнәрен,	Ел саен, ел	МБМУ «РМЙ»,	Зәй муниципаль районының халык

	фестивальләрэн, иҗат ярминкәләрэн оештыру	дәвамьнда	МБУ «МС «Энергетик»	мәдәниятен һәм традицион халык иҗатын пропагандалау, өйрөнү
--	---	-----------	---------------------	---

**«2024-2026 елларга Мәдәни-ял итү тибындагы учреждениеләрне үстерү һәм халык ижатына ярдәм итү»
программасының максатчан индикаторлары һәм күрсәткечләре**

Күрсәткеч (индикатор)	База күрсәткече (2023ел)	Еллар буенча күрсәткечләрнең кыйммәте		
		2024 ел	2025 ел.	2026 ел
Максат: халыкның барлык катламнары өчен мәдәни-ял итү тибындагы учреждениеләргә керү һәм халык ижатына ярдәм итү өчен уңай шартлар тудыру.				
1 нче бурыч. Халыкның ялын оештыру буенча хезмәтләргә тигез керү мөмкинлеген тәмин итү				
Мөмкинлекләре чикләнгән кешеләр катнашында мәдәни-ял итү чаралары саны, берәмлекләр	1331	1371	1411	1451
2 нче бурыч. Балалар һәм яшьләрнең ижади потенциалын тормышка ашыру өчен шартлар тудыру				
Халыкара, бөтенроссия, республика, район фестивальләре һәм конкурслары лауреатлары исеменә ия булган балалар һәм яшьләр өчен Үзешчән халык ижаты коллективлары саны, коллективлар саны	12	12	12	12
Балалар һәм яшьләр өчен оештырылган мәдәни-ял итү чаралары саны, берәмлекләр	4097	4117	4137	4157
3 нче бурыч. Мәгълүмати-методик базаны камилләштерү аша клуб учреждениеләре эшчәнлегенә нәтижелелеген арттыру, социаль-мәдәни өлкә белгечләренең һөнәри үсешенә ярдәм итү				
Үткәрелгән семинарлар, консультацияләр саны	9	9	9	9
4 нче бурыч. Халык ижатын саклау һәм үстерү				
Үткәрелгән халык бәйрәмнәре, ижат ярминкәләре, берәмлекләр саны	11	11	11	11
Халык бәйрәмнәрендә, фестивальләрдә, ижат ярминкәләрендә катнашучылар саны, кеше	90775	96222	101995	107095

3. Подпрограмманы ресурс белэн тээмин итү

Ярдэмче программаны финанслау чыганагы булып Зэй муниципаль районы бюджеты акчалары һәм бюджеттан тыш чыганақлар тора.

Подпрограмманы финанслау күләме 416408,4 мең сум тәшкіл итә. шул исәптән бюджет жирле бюджет 410750,7 мең сум, бюджеттан тыш чыганақлар 5657,7 мең сум.:

- 2024 елга барлығы 135854,6 мең сум, шул исәптән: жирле бюджет 133968,7 мең сум, бюджеттан тыш 1885,9 мең сум.;

- 2025 елга барлығы 140276,9 мең сум, шул исәптән: жирле бюджет 138391,0 мең сум, бюджеттан тыш 1885,9 мең сум.;

- 2026 елда барлығы 140276,9 мең сум, шул исәптән: жирле бюджет 138391,0 мең сум, бюджеттан тыш 1885,9 мең сум.

Подпрограмманы финанслау күләме 2024-2026 елларга бюджет проектын формалаштырганда ел саен төгәлләнергә тиеш.

5 нче подпрограмма. «2024-2026 елларга мэдэният өлкэсендэ өстэмэ
белем бирүне үстерү»
 Подпрограмма паспорты

<p>Подпрограмманың максатлары һәм бурычлары</p>	<p>Өстэмэ музыкаль белем бирүнең сыйфатын арттыру ярдэмендэ үсеп килүче буынның югары гомуми мэдэни дэрэжэсен формалаштыру:</p> <ul style="list-style-type: none"> • балаларның ижади сэлэتلэрен үстерү, балаларның ижади һәм шэхси үсешен тээмин итү, шул исэптэн балаларның табигый сэлэتلэрен үстерү, балаларның музыканы алга таба һөнэри өйрөтү өчен дә, гомуми эстетик белем бирү өчен дә кирэкле күнекмэлэр комплексын алу; • укучыларның ижади эшчэнлеген ижади чаралар (конкурслар, фестивальлэр, олимпиадалар, концертлар, ижади кичэлэр, театральлэштерелгэн тамашалар һ. б.) үткэрү юлы белэн оештыру; • мэктеп үсешенең заманча этабының максатларын һәм бурычларын исэпкэ алып, укытучыларның һөнэри үсеше өчен шартлар тудыру..
<p>Подпрограмманы гамэлгэ ашыру вакыты һәм этаплары</p>	<p>2024-2026 еллар. Подпрограмма бер этапта гамэлгэ ашырыла.</p>
<p>Еллар һәм чыганаclar буенча бүленгән финанслау күләме</p>	<p>Ярдэмче программаны финанслау чыганагы булып Зэй муниципаль районы акчалары һәм бюджеттан тыш чыганаclar тора.</p> <p>Подпрограмманы финанслау күләме 251771,4 мең сум тэшкил итэ. шул исэптэн бюджет жирле бюджет 249971,4 мең сум, бюджеттан тыш чыганаclar 1800,0 мең сум.:</p> <p>2024 елга барлыгы 83923,8 мең сум, шул исэптэн: жирле бюджет 83323,8 мең сум, бюджеттан тыш 600,0 мең сум.;</p> <p>2025 елга барлыгы 83923,8 мең сум, шул исэптэн: жирле бюджет 83323,8 мең сум, бюджеттан тыш 600,0 мең сум.;</p> <p>2026 елга барлыгы 83923,8 мең сум, шул исэптэн: жирле бюджет 83323,8 мең сум, бюджеттан тыш 600,0 мең сум.</p> <p>Подпрограмманы финанслау күләме фаразлау характерында һәм 2024-2026 елларга бюджет проектын формалаштырганда ел саен төгэллэнергэ тиеш.</p>
<p>Подпрограмманың</p>	<p>Подпрограмма чараларын гамэлгэ ашыру 2026</p>

<p>максатларын һәм бурычларын тормышка ашыруның көтелгән ахыргы нәтижэләре (нәтижэләрне бәяләү индикаторлары) еллар буенча бүленеп һәм подпрограмманың нәтижэлелеге күрсәткечләре</p>	<p>елга ирешергә мөмкинлек бирәчәк:</p> <ul style="list-style-type: none"> • белем бирү программаларын уңышлы үзләштергән укучыларның проценты ел саен 100% тәшкил итә; • төрле дәрәжәдәге башкару осталыгы конкурсларында катнашучылар саны призыв урыннары ел саен 72 кеше алган, • квалификация күтәрү курсларын үткән укучылар саны-28 кеше (өч ел эчендә); • квалификация категориясен алган яки раслаган кешеләр саны 17 кеше (өч ел эчендә).
---	---

1. Подпрограмма чишүгә юнәлдерелгән проблеманың характеристикасы

Мәдәният һәм сәнгать өлкәсендә мәгариф системасы, Ватан мәгарифенең гомуми системасының бер өлеше булып, теге яки бу тарихи чорда жәмгыять үсешенең сәләтен ачыклай. Сәнгать өлкәсендә белем бирү системасының иң мөһим күрсәткече булып балалар музыка мәктәпләрендә белем бирү сыйфаты тора. Россия мәдәнияте иң югары казанышлары музыка сәнгате өлкәсендә өзлексез белем бирүнең уникаль системасы (мәктәп-училище-вуз) ярдәмендә тормышка ашырыла, аның нигезендә балалар музыка мәктәпләре тора. Бу мәктәпләр музыка сәнгате өлкәсендә традицион белгечлекләр буенча һөнәри эзлекчеләргә генә түгел, ә мәдәни толерантлык таралуга зур өлеш кертә, халыкларның мәдәни традицияләре арасында күпер булып тора, төрле илләр һәм халыклар сәнгатен һәрьяклап өйрәнү һәм ижади аңлау аша балалар һәм яшүсмерләрдә дөньяга караш формалаштыра ала.

«Зәй балалар музыка мәктәбе» - балаларга өстәмә белем бирү учреждениесе, ул уку һәм ижат өчен киң мөмкинлекләр бирә: инструменталь башкару, соло һәм хор җырлау.

Мәгариф эшчәнлеген гамәлгә ашыруга лицензия Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгы тарафыннан 2016 елның 27 апрелендә 8272 номерлы теркәлү номеры белән бирелгән, гамәлдә булу вакыты – чикләнмәгән.

«Зәй балалар музыка мәктәбе» МБӨББУ түбәндәге белем бирү программалары буенча балаларга һәм өлкәннәргә өстәмә белем бирү өлкәсендә белем бирү эшчәнлеген алып бара:

- өстәмә һөнәри белем бирү программалары;
- өстәмә гомуми үсеш гомуми белем бирү программалары.

Белем дәрәжәсе: сәнгать өлкәсендә өстәмә башлангыч белем.

Уку формасы: көндөзгө
Уку вакыты: 5 ел, 7 ел, 8 ел.

Белем бирү программалары музыка сэнгате өлкөсөндө өстөмө һөнәри гомуми белем бирү программасына Федераль дөүлөт таләпләренә, Россия Федерациясе Мәдәният министрлығының сэнгате өлкөсөндө гомуми үсеш программаларын гамәлгә ашырганда белем бирү һәм методик эшчәнлекне оештыру буенча тәкъдимнәренә ярашлы рәвештә мәктәп тарафыннан мөстәкыйль рәвештә эшләнә.

Белем бирү программалары мәктәптә белем бирүнең эчтәлеген билгели һәм балаларның төрле яшьләренә юнәлдерелгән. Аларда белем алуға дифференциаль караш бар, бу төрле сәләтле укучыларның ижади сәләтләрен үстерүне күздә тотат.

Мәктәптә белем бирү процессын оештыру уку планнары, еллык календарь уку графигы һәм мәктәп тарафыннан мөстәкыйль рәвештә эшләнгән һәм расланган дәресләр расписаниесе белән регламентташтырыла.

1. Төп максатлар, бурычлар, шулай ук максат һәм бурычлар киселешендә нәтижәләренә бәяләү индикаторлары

Подпрограмманың максаты-өстөмө музыкаль белем бирүнең сыйфатын арттыру ярдәмендә үсеп килүче буынның югары гомуми мәдәни дәрәжәсен формалаштыру.

Максатка ирешү өчен түбәндәге төп бурычларны хәл итәргә кирәк:

1. балаларның ижади сәләтләрен үстерү, балаларның ижади һәм шәхси үсешен тәмин итү, шул исәптән балаларның табигый сәләтләрен үстерү, балаларның музыкага алга таба һөнәри белем бирү өчен дә, гомуми эстетик белем бирү өчен дә кирәкле күнекмәләр комплексын алу;
2. оештыру ижади эшчәнлек укучыларның уздыру юлы белән ижади чараларның (конкурслар, фестивальләр, олимпиадалар, концертлар, ижат кичәләре, театральләштерелгән тамашалар һ. б.);
3. мәктәп үсешенә заманча этабының максатларын һәм бурычларын исәпкә алып, укытучыларның һөнәри үсешен өчен шартлар тудыру.

Музыка мәктәбе эшчәнлегенә проблемасы чишелеш таләп итә:

1. Мәктәптә укытучылар һәм концертмейстерларның югары профессиональ ижади коллективы эшли, әмма аларның яргысы пенсия яшендәге. Шуңа бәйле рәвештә яшь белгечләренә мәктәпкә жәлеп итү буенча эшнә көчәйтәргә кирәк.

2021-2023 елларда укытучыларның һөнәри үсешенә турында мәгълүмат

Ел	Квалификация күтәрү курсларын үткән укытучылар саны, кеше	Квалификация категориясен алган яки раслаган кеше саны
----	---	--

2021	11	4
2022	8	6
2023	5	2

2021-2023 еллардагы конкурсларда, фестивальләрдә, концертларда, ижат кичәләрендә катнашу турында мәгълүмат

Ел	Төрле дәрәжәдәге башкару осталыгы конкурсларында катнашучылар саны, кеше
2021	71
2022	68
2023	76

**«2024-2026 елларга мәдәният өлкәсендә мәгарифне үстерү» подпрограммасы
«Зэй балалар музыка мәктәбе» муниципаль бюджет өстәмә белем бирү учреждениесеның
программа чаралары исемлеге**

П/п №	Чараның исеме	Башкару вакыты	Башкаручылар	Көтелгән нәтижә
	Максат: өстәмә музыкаль белем сыйфатын күтәрү ярдәмендә үсеп килүче буынның югары гомуми мәдәни дәрәжәсен формалаштыру			
1	Балаларның ижади сәләтләрен үстерү, балаларның ижади һәм шәхси үсешен тәмин итү, шул исәптән балаларның табигый сәләтләрен үстерү, балаларның музыкага алга таба һөнәри белем бирү өчен дә, гомуми эстетик белем бирү өчен дә кирәкле күнекмәләр комплексын алу			
	Дәрәсләрнең нәтижәләлеген һәм аларның практик юнәлешен арттыру	Ел саен, ел дәвамында	«Зэй балалар музыка мәктәбе» муниципаль бюджет өстәмә белем бирү учреждениесе	Халыкка күрсәтелә торган хезмәтләрен сыйфатын яхшырту
2	Укучыларның ижади эшчәнлеген ижади чаралар (конкурслар, фестивальләр, олимпиадалар, концертлар, ижади кичәләр, театральләштерелгән тамашалар һ. б.) үткәрү юлы белән оештыру			
		Ел саен, ел дәвамында	«Зэй балалар музыка мәктәбе» муниципаль бюджет өстәмә белем бирү учреждениесе	Сәнгать дәрәжәсен һәм башкару осталыгын күтәрү
3	Мәктәп үсешенең заманча этабының максатларын һәм бурычларын исәпкә алып укытучыларның һөнәри үсеше өчен шартлар тудыру			
	Квалификация күтәрү курсларын узу	Һәр 5 ел, ел дәвамында	«Зэй балалар музыка мәктәбе» муниципаль бюджет өстәмә белем бирү учреждениесе	Педагогларның һөнәри үсеше
	Укытучыларны аттестацияләү	Һәр 5 ел, ел дәвамында	«Зэй балалар музыка мәктәбе» муниципаль бюджет өстәмә белем бирү учреждениесе	Педагогларның һөнәри үсеше

**«2024-2026 елларга мәдәният өлкәсендә мәгарифне үстерү» подпрограммасы
«Зэй балалар музыка мәктәбе» муниципаль бюджет өстәмә белем бирү учреждениесеның
максатчан индикаторлары һәм күрсәткечләре**

Күрсәткеч (индикатор)	База Күрсәткече (2023 ел)	Еллар буенча күрсәткечләрнең кыйммәте		
		2024 ел	2025 ел	2026 ел
Максат: өстәмә музыкаль белем сыйфатын күтәрү ярдәмендә үсеп килүче буынның югары гомуми мәдәни дәрәжәсен формалаштыру				
1 нче бурыч. Балаларның ижади сәләтләрен үстерү, балаларның ижади һәм шәхси үсешен тәмин итү, шул исәптән балаларның табигый сәләтләрен үстерү, балаларның музыкага алга таба һөнәри белем бирү өчен дә, гомуми эстетик белем бирү өчен дә кирәкле күнекмәләр комплексын алу;				
Укыту сыйфатын күтәрү. Белем бирү программаларын уңышлы үзләштергән укучыларның проценты	100	100	100	100
2 нче бурыч. Укучыларның ижади эшчәнлеген ижади чаралар (конкурслар, фестивальләр, олимпиадалар, концертлар, ижади кичәләр, театральләштерелгән тамашалар һ. б.) үткөрү юлы белән оештыру				
Төрле дәрәжәдәге башкару осталыгы конкурсларында призлы урыннар яулаган катнашучылар саны, кеше	76	72	72	72
3 нче бурыч. Мәктәп үсешенә заманча этабының максатларын һәм бурычларын исәпкә алып укытучыларның һөнәри үсешен өчен шартлар тудыру				
Квалификация күтәрү курсларын үткән укытучылар саны, кеше	5	11	9	8
Квалификация категориясен алган яки раслаган кеше саны	2	6	7	4

3. Подпрограмманы ресурс белэн тээмин итү

Ярдәмче программаны финанслау чыганагы булып Зэй муниципаль районы бюджеты акчалары һәм бюджеттан тыш чыганақлар тора.

Подпрограмманы финанслау күләме 251771,4 мең сум тәшкил итә. шул исәптән бюджет җирле бюджет 249971,4 мең сум, бюджеттан тыш чыганақлар 1800,0 мең сум.:

- 2024 елга барлығы 83923,8 мең сум, шул исәптән: җирле бюджет 83323,8 мең сум, бюджеттан тыш 600,0 мең сум.;
- 2025 елга барлығы 83923,8 мең сум, шул исәптән: җирле бюджет 83323,8 мең сум, бюджеттан тыш 600,0 мең сум.;
- 2026 елга барлығы 83923,8 мең сум, шул исәптән: җирле бюджет 83323,8 мең сум, бюджеттан тыш 600,0 мең сум.

Подпрограмманы финанслау күләме 2024-2026 елларга бюджет проектын формалаштырганда ел саен төгәлләнергә тиеш.